

Nieuwsbrief

In deze tweede nieuwsbrief over het peilbesluit Lopikerwaard kijken we terug op de informatieavonden die in augustus zijn gehouden. Ook is er een aantal huiskamerbijeenkomsten geweest en heeft het waterschap overleggen gehad met de begeleidingsgroep. Verder krijgt u meer informatie over het vervolg en de aangepaste planning.

Terugblik op gebiedsavonden

Ruim 150 belangstellenden bezochten de twee gebiedsavonden die plaatsvonden op 22 en 31 augustus. De gebiedsavonden zijn georganiseerd om een aantal redenen. Via de avonden heeft het waterschap de mogelijkheid om de bewoners van het gebied persoonlijk te informeren over het nieuw op te stellen peilbesluit.

Daarnaast vindt het waterschap het belangrijk om dit peilbesluit op te stellen in samenwerking met de streek. Door het houden van de gebiedsavonden kan worden besproken welke aandachtspunten er zijn met betrekking tot het watersysteem en hoe de huidige situatie wordt ervaren. Ook komen op deze manier de wensen met betrekking tot het nieuwe peilbesluit aan de orde.

Tijdens de avond is een presentatie gegeven over de beleidsuitgangspunten die van toepassing zijn voor het peilbesluit. Voor het waterschap is het een lastige afweging, omdat een aantal van deze beleidsregels in strijd is met elkaar.

Beleidsregels

Een aantal beleidsregels pleit voor de huidige peilen en peilgebiedsindeling. Zo is het voor het waterschap van belang dat de kans op wateroverlast wordt verkleind. Bij peilverhoging neemt deze kans juist toe. Ook is het voor het waterbeheer noodzakelijk dat peilgebieden robuuste eenheden zijn, zodat extreme droogte en veel neerslag beter opgevangen kunnen worden. Opknippen van

de huidige, grote peilgebieden in de Lopikerwaard is daarom niet gewenst.

Droogleggingsnorm

Onder andere in verband met de bodemdaling heeft het waterschap regels voor de drooglegging bij een bepaald bodemtype. Deze regels leiden ten opzichte van de huidige situatie in de Lopikerwaard vaak tot hogere peilen.

Het waterschap vindt het belangrijk om duidelijk en open te zijn. Daarom is samen met de begeleidingsgroep (LTO, Staatsbosbeheer, gemeenten en provincies Utrecht en Zuid-Holland) besloten om de kaart te laten zien die deze peilverhogingen weergeeft. Deze zogenoemde droogleggingsnormkaart

is niet hét voorstel van het waterschap voor het peilbesluit, zoals (ten onrechte) in diverse media is gesuggereerd. De kaart is de weergave van de consequenties van één van de vele uitgangspunten die meespelen in de hele discussie over de peilen in de Lopikerwaard en de daarbij horende afweging.

De droogleggingsnormkaart leidde tot felle discussies. Het huidige beleid van het waterschap en de provincie voor de droogleg-

gingsnormen is namelijk strenger dan 15 jaar geleden. Als het waterschap deze droogleggingsnormen zou handhaven, is er voor een groot deel van het gebied een peilverhoging nodig. Dit zorgde voor de nodige onrust in de zaal.

Bodemkaart

De presentatie ging ook in op de nieuwe bodemkaart van de provincie Utrecht. Bij het

maken van deze bodemkaart is de definitie van veengrond en klei-op-veen veranderd. Met de nieuwe indeling valt een deel van de Lopikerwaard, dat eerder als klei-op-veen was geclassificeerd, nu in de categorie veengrond. Voor veen geldt een strengere droogleggingsnorm dan voor klei-op-veen (maximaal 60 cm i.p.v. 60-80 cm). In enkele peilgebieden is dit de oorzaak van de peilverhoging zoals weergegeven op de

Vragen op gebiedsavonden

Na de presentatie was er gelegenheid om (algemene) vragen te stellen. Op een aantal vragen vindt u hieronder het antwoord.

Kan de provincie zomaar de definitie van veen aanpassen? En is er inspraak mogelijk geweest?

De provincie Utrecht heeft in 2008 een nieuwe bodemkaart gemaakt die qua aantal boringen veel nauwkeuriger is dan de bodemkaart die is gebruikt tijdens de ruilverkaveling. Daarnaast is de classificatie van klei-op-veen (tenminste 50 cm klei in de bovenste 80 cm) veranderd ten opzichte van de ruilverkavelingskaart (tenminste 40 cm klei in de bovenste 80 cm). De bodemkaart 2008 heeft samen met het Provinciale Waterplan van 5 tot 15 januari 2009 ter inzage gelegen en is op 29 september 2009 door Gedeputeerde Staten ongewijzigd vastgesteld.

Houdt het waterschap rekening met mogelijke rechtsongelijkheid met betrekking tot de ruilverkavelingsrente bij peilaanpassing?

De ruilverkavelingsrente is opgebouwd uit een aantal componenten, zoals de waterbeheersing (waterhuishouding) en hoe dicht de percelen bij de huiskavel liggen. Voor de waterhuishouding is aan alle percelen hetzelfde aantal punten toegekend. De drooglegging is dus niet onderscheidend voor de hoeveelheid rente die iemand betaalt. Wel is destijds afgesproken dat vanwege de ruilverkavelingsrente, er een korting op de waterschapsbelasting gold voor percee-eigenaren in de Lopikerwaard. In 1995 is de Waterwet in werking getreden. Hierdoor is zo'n

korting niet meer toegestaan. Om dit te compenseren heeft het waterschap in 1998 besloten de kosten van de ruilverkavelingsrente voor het onderdeel waterbeheersing over te nemen. Hiermee is de korting op de waterschapsbelasting voor de ingelanden in de Lopikerwaard komen te vervallen. Kortom: bij een peilaanpassing ontstaat er geen rechtsongelijkheid, omdat het onderdeel waterbeheersing voor de bewoners van het gebied niet meer in de ruilverkavelingsrente wordt meegenomen.

Wordt het peil ook aangepast in gebieden met (zeer) hoge archeologische waarden?

De bescherming van archeologische waarden is vastgelegd in het verdrag van Malta. Op basis hiervan verlaagt het waterschap de peilen niet in gebieden met (zeer) hoge archeologische waarden. Zulke gebieden komen in de Lopikerwaard slechts in kleine mate voor.

Kan het water in natte perioden sneller worden afgevoerd? Kan er niet meer worden voorgemaal, zoals vroeger gebeurde?

Het watersysteem is zo ontworpen dat grote neerslaghoeveelheden die in korte tijd vallen, kunnen worden opgevangen. Hierbij treden tijdelijke peilstijgingen op, dit is normaal. Bij het ontwerp van de waterhuishouding in de Lopikerwaard is uitgegaan van de landelijke afvoernorm: 1,5 liter per seconde per hectare ofwel 13 mm neerslag per dag. Daarnaast is in een deel van de Lopikerwaard bij het opstellen van het ruilverkavelingsplan nog extra capaciteit aan de watergangen en gemalen toegevoegd om kwelwater af te voeren bij een hoge waterstand op de Lek.

Wat betreft het voormalen: voor de uitvoering van de ruilverkavelingswerken was het watersysteem versnipperd, de drooglegging gering en de capaciteit en betrouwbaarheid van gemalen onvoldoende. Bij een flinke bui trad meteen wateroverlast op. Daarom werd er vaak voorgemalen bij neerslagvoorspelling. Het huidige watersysteem is veel minder kwetsbaar, waardoor voormalen in veel mindere mate nodig is.

droogleggingsnormkaart. Voor het overgrote deel van de Lopikerwaard geldt echter dat het strenger worden van de droogleggingsnormen de oorzaak is.

Reacties op de kaarten

Na de pauze was er een aantal tafels ingericht per deelgebied met de daarbij horende kaarten voor dat gebied. De aanwezige bewoners konden bekijken hoe de situatie voor hun eigen perceel op de kaart stond. Ook konden ze bij de aanwezige waterschapsmedewerkers aangeven wat zij van de huidige situatie en de droogleggingsnormkaart vonden.

Het overgrote deel van de opmerkingen betrof de kaart met daarop de mogelijke peilverhoging: veel aanwezigen gaven aan dat dit voor grote problemen zou zorgen. In een aantal gevallen werd aangegeven dat het peil nu al te hoog is. In zeer droge perioden wordt in de Lopikerwaard gebruik gemaakt van de Kleinschalige Wateraanvoer (KWA). Gebruikers langs deze route gaven aan, dat de hoge waterstand en de hogere stroomsnelheid zorgen voor wateroverlast en het afkalven van de kanten.

Wat is er sinds de gebiedsavonden gedaan?

Opmerkingen vanuit de gebiedsavonden

Er zijn tijdens de gebiedsavonden veel opmerkingen gemaakt over de peilen, het peilbeheer en het onderhoud van het watersysteem. Daarnaast zijn er diverse vragen gesteld die inmiddels grotendeels zijn uitgezocht en telefonisch of schriftelijk zijn beantwoord. De aandachtspunten die genoemd zijn (bijvoorbeeld over een te hoog peil) zijn in kaart gebracht en de begrenzingen van de peilgebieden en onderbemalingen die niet bleken te kloppen zijn aangepast.

Huiskamerbijeenkomsten

Het waterschap heeft vijf huiskamerbijeenkomsten gehouden. Dat zijn overleggen in het gebied met een kleinere groep mensen (bijvoorbeeld bij een bewoner aan de keukentafel). Doel hiervan was met de perceeleigenaren in een bepaald gebied door

te praten over de problemen en mogelijke oplossingen voor het peilbeheer in dat specifieke gebied. Mochten er meer huiskamerbijeenkomsten nodig zijn, dan vinden die plaats na de gebiedsavonden in februari 2012. Bewoners uit de streek kunnen dan op basis van het concept-peilbesluit beoordelen of een aparte bijeenkomst nog gewenst is.

Een voorbeeld: Benschop/Boveneind

Eén van de huiskamerbijeenkomsten is gehouden om de situatie ten oosten van Benschop te bespreken. Het ging hierbij om de percelen tussen Boveneind Noord- en Zuidzijde, de Weg der Verenigde Naties, de N210 en de Enschedeweg. Voorafgaand aan de bijeenkomst heeft het waterschap in dit gebied een groot aantal stuwen en dammen 'ingemeten'. Desondanks is nog onduidelijk hoe in de huidige situatie de peilgebiedsgrenzen liggen en welke peilen daar worden gehandhaafd. Dat komt, doordat het een sterk versnipperd systeem is.

De huiskamerbijeenkomst werd gehouden in het dorpshuis van Benschop. Met de circa 10 perceeleigenaren uit het gebied is de huidige situatie besproken. Er kwamen vragen aan de orde als: hoe zit de huidige wateraan- en afvoer in elkaar? Waar zitten de dammen precies? En hoe bevalt het huidige peilbeheer?

Verskillende antwoorden konden op de kaart worden ingetekend. Gaandeweg het gesprek bleek dat er alsnog een aantal onduidelijkheden was. Daarom is besloten dat het waterschap met een aantal perceeleigenaren het veld in gaat om de precieze locaties van de dammen en de wateraan- en afvoer in beeld te brengen.

Naar aanleiding van deze inventarisatie zal het waterschap een voorstel doen voor de peilgebiedsindeling en de peilen. Dit wordt op de gebiedsavonden gepresenteerd, zodat de perceeleigenaren aan kunnen geven wat zij er van vinden.

Varianten

Ook zijn er verschillende overleggen geweest met de leden van de begeleidingsgroep. Tijdens deze overleggen zijn de problemen en dilemma's besproken. Daarnaast is afgesproken om voor een aantal uitgangspunten (varianten) te berekenen welke effecten dit heeft op de peilen in het gebied. Op basis van deze uitkomsten stelt het waterschap een concept-peilbesluit op dat in februari op de gebiedsavonden wordt gepresenteerd.

Discussiebijeenkomst algemeen bestuur waterschap

Op 26 oktober is een workshop gehouden met de commissie Systeem, Kwaliteit en Ketten (SKK) van het waterschap. Doel van deze avond was het algemeen bestuur te informeren over de diverse ontwikkelingen die spelen in de Lopikerwaard en te praten over de problemen en mogelijke oplossingen. Tijdens deze avond waren er circa 20 agrariërs aanwezig. Twee vertegenwoordigers van de LTO hebben namens de agrarische sector aangegeven welke zorgen ze hebben en wat de gevolgen zouden zijn van peilverhogingen in de Lopikerwaard. De LTO heeft dit ook verwoord in een brief aan het algemeen bestuur.

Tijdens de avond heeft de commissie gevraagd uit te zoeken wat de juridische status is van de bodemkaart van de provincie Utrecht en van de afspraken die tijdens de ruilverkaveling zijn gemaakt. Op 7 december discussieerde de commissie SKK in een besloten bijeenkomst over de uitgangspunten voor het opstellen van een concept-peilvoorstel. Dit concept wordt vervolgens opgesteld en besproken met de begeleidingsgroep. Tijdens een volgende serie gebiedsavonden wordt het gepresenteerd aan de bewoners van de Lopikerwaard.

Vervolg

Voor het waterschap spelen er, zoals eerder aangegeven, diverse soms tegenstrijdige aspecten die afgewogen moeten worden. Hierbij is de inbreng van de streek van groot belang. Het waterschap wil zorgvuldig omgaan met de reacties van de bewoners.

Daarom is er voor het opstellen van het concept-peilbesluit meer tijd nodig. Tijdens de gebiedsavonden is aangegeven dat de volgende bijeenkomsten met de streek eind november plaats zouden vinden. Deze avonden worden nu verplaatst naar februari 2012. Dan presenteert het waterschap het concept-peilbesluit. Net als op de eerste avonden, is er ook dan gelegenheid om bij de kaarten uw mening te geven.

Na de gebiedsavonden verwerkt het waterschap de diverse opmerkingen. Daarna stelt het dagelijks bestuur het ontwerp-peilbesluit vast. Vervolgens start de inspraakprocedure van het peilbesluit half juni 2012.

Het ontwerp-peilbesluit ligt dan zes weken ter inzage. Tijdens deze periode heeft u de gelegenheid om een officiële zienswijze in te dienen. Het waterschap reageert op deze zienswijzen via een inspraakrapport en geeft dan aan of dit leidt tot een aanpassing van het ontwerp-peilbesluit. De planning is dat het algemeen bestuur het definitieve peilbesluit en het inspraakrapport eind 2012 vaststelt.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Linda Nederlof, projectleider van het peilbesluit Lopikerwaard, via (030) 634 59 10 of nederlof.l@hdsr.nl.

Elektronische nieuwsbrief

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft ook een elektronische nieuwsbrief voor agrariërs. In deze nieuwsbrief staan korte berichten over de projecten en de werkzaamheden van het waterschap die betrekking hebben op de agrarische sector.

Wilt u de elektronische nieuwsbrief ontvangen?

Meldt u dan aan bij www.hdsr.nl/abonneren

Colofon

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Bureau communicatie, Poldermolen 2,
Postbus 550, 3990 GJ Houten
T: (030) 634 59 64
E: post@hdsr.nl
W: www.destichtserijnlanden.nl

Volg het waterschap op twitter:
[@hdsr_waterschap](https://twitter.com/hdsr_waterschap)

